

УДК 82'373.232.1(477.62)"18/20"

СЛОВОТВІРНА ДИНАМІКА ПРИЗВИЩЕВИХ ФОРМАНТІВ СЛОВ'ЯНЩИНИ КІНЦЯ ХІХ СТ. (1899 РІК) – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (2001 РІК)

Падалка Р.М., к. філол. н., доцент

Слов'янський державний педагогічний університет

Найпродуктивнішим є творення прізвищ за допомогою різноманітних суфіксальних елементів від скорочених основ твірних слів розмовного та діалектного характеру. Широко представлені й суфіксальні утворення від повних основ. Протягом ХХ ст. відбувався процес змін прізвищевих формантів на базі тієї ж основи. На початку ХХІ ст. поряд з морфологічним функціонує лексико-семантичний спосіб творення.

Ключові слова: антропонім, деривація, суфікс, формант.

Падалка Р.М. СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ДИНАМИКА ФОРМАНТОВ ФАМИЛИЙ СЛAVЯНЩИНЫ КОНЦА ХІХ (1899 ГОД) – НАЧАЛА ХХІ ВЕКА (2001 ГОД) / Славянский государственный педагогический университет, Украина.

Наиболее продуктивным есть процесс образования фамилий с помощью разнообразных суффиксальных элементов от сокращённых основ разговорного и диалектного характера. Широко представлены и суффиксальные образования от полных основ. На протяжении ХХ в. происходил процесс измененный формантов фамилий на базе одной и той же основы. В начале ХХІ в. наряду с морфологическим функционирует лексико-семантический способ словообразования.

Ключевые слова: антропоним, деривация, суффикс, формант.

Padalka R.M. WORLDBUILDING DYNAMICS SURNAME FROM SUFFIXES AT THE END OF THE XIX CENT. (1899) – AT THE BEGINNING OF THE XXI CENT. (2001) / Slavyansk Teachers' Training University, Ukraine.

The most productive is process of building surnames through a variety of suffixes elements from foundations of conversational and dialect characters. The article are well represented suffixes foundations from full basis in which during XX century occurred process of change formants and at the beginning of XXI century starts operation lexical-semantic way of word-building.

Key words: anthroponomy, derivation, suffix, formant.

У сучасній вітчизняній ономастиці науковий інтерес становить регіонально-етнічна динаміка українського антропонімікону. Актуальним напрямком наукових досліджень є історія міграційних процесів Південної України у працях Я.Є. Водарського, Б.В. Тихонова, Ю.В. Іванової, Л.М. Чижикової, Є.І. Дружиніної, В.М. Кабузана, О.С. Куцієвського, Д.І. Багалія та інших, які розкривають механізм динаміки в часі та просторі. Стан українського антропонімікону відображено у працях В.О. Горпинича, І.М. Желєзняк, Ю.О. Карпенка, Р.Й. Керсти, П. Ковалика, О.Д. Неділько, Р.І. Осташа, Є.С. Отіна, А.М. Поповського, Ю.К. Редька, І.Д. Фаріон, М.Л. Худаша, П.П. Чучки та ін.

Сучасні прізвища Слов'янського району, в основах яких лежать відапелятивні автохтонні імена та прізвиська, мають значний ступінь історичної та етнографічної інформативності, бо в семантиці їхніх основ відтворено побут, культуру й духовний світ населення досліджуваного району. Антропонімічні матеріали, зокрема лексична база прізвищ, є цінним джерелом для вивчення історії мови та діалектології. У статті запропоновано синхронно-діахронний підхід до аналізу антропонімічного матеріалу. Мета дослідження – показати динаміку словотворчих елементів прізвищ Слов'янщини кін. ХІХ – поч. ХХІ ст.

Значна частина прізвищ українського населення Слов'янщини утворена від слов'янських автохтонних і християнських імен, а також прізвищ, які до свого закріплення в ролі прізвищ виконували різні функції. Популярні імена мали значну кількість варіантів, які лягли в основу багатьох прізвищ, що утворили антропонімічні парадигми.

Зіставлено 547 прізвищ кінця ХІХ ст. (1899) і 11595 прізвищ другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (2001). Їхня динаміка така:

- 1) прізвища на -енк-о/-єнк-о: **1899** – 99/0,06%, **2001** – 1029/8,87%;
- 2) прізвища на -ів, -єв/-єв, -ов: **1899** – 90/0,06%, **2001** – 1891/16,3%;
- 3) прізвища на -к-о, -к-а: **1899** – 12/0,49%, **2001** – 294/2,54%;
- 4) прізвища на -ець/-єць: **1899** – 7/0,78%, **2001** – 158/1,36%;
- 5) прізвища на -ин/ -ін: **1899** – 18/0,3%, **2001** – 1116/9,62%;
- 6) прізвища на -ськ/-цьк: **1899** – 25/0,21%, **2001** – 427/3,68%;
- 7) прізвища на -ак/-як, -чак: **1899** – 6/0,91%, **2001** – 112/0,97%;
- 8) прізвища на -ук/-юк, -чук: **1899** – немає, **2001** – 213/1,84%;
- 9) прізвища на -ик, -ік, -чик: **1899** – 13/2,38%, **2001** – 75/0,65%;
- 10) прізвища на -ич: **1899** – 6/0,91%, **2001** – 124/1,07%;
- 11) прізвища на -ар/-яр: **1899** – немає, **2001** – 78/0,67%;

- 12) прізвища -ан/-ян: **1899** – немає, **2001** – 99/0,85%;
- 13) прізвища на -ань: **1899** – немає, **2001** – 17/0,15%;
- 14) прізвища на -ач: **1899** – немає, **2001** – 36/0,31%;
- 15) прізвища на -ай: **1899** – немає, **2001** – 10/0,09%;
- 16) прізвища на -л: **1899** – 3/1,82%, **2001** – 23/0,2%;
- 17) прізвища на -аб-а/-яб(а), -еб-а: **1899** – немає, **2001** – 8/0,07%;
- 18) прізвища на -ей: **1899** – немає, **2001** – 12/0,1%;
- 19) прізвища на -ій: **1899** – немає, **2001** – 18/0,16%;
- 20) прізвища на -н-о, -н-а: **1899** – 13/0,42%, **2001** – 6/0,05%;
- 21) прізвища на -ок: **1899** – немає, **2001** – 46/0,4%;
- 22) прізвища на -ун/-юн: **1899** – немає, **2001** – 74/0,64%;
- 23) прізвища на -аль: **1899** – немає, **2001** – 14/0,12%;
- 24) прізвища на -ель: **1899** – немає, **2001** – 6/0,05%;
- 25) прізвища на -им: **1899** – немає, **2001** – 7/0,06%;
- 26) прізвища на -ишин: **1899** – немає, **2001** – 6/0,05%;
- 27) прізвища на -иц-я: **1899** – немає, **2001** – 20/0,02%;
- 28) прізвища на -іт: **1899** – немає, **2001** – 4/0,03%;
- 29) прізвища на -д-а: **1899** – немає, **2001** – 24/0,21%;
- 30) прізвища на -ав-а/-яв-а: **1899** – немає, **2001** – 3/0,03%;
- 31) прізвища на -их: **1899** – немає, **2001** – 103/0,89%;
- 32) прізвища на -ек: **1899** – немає, **2001** – немає;
- 33) прізвища на -аг/-яг, -ег, -іг: **1899** – немає, **2001** – 14/0,12%;
- 34) прізвища на -ат/-ят: **1899** – немає, **2001** – 9/0,08%;
- 35) прізвища на -ас/-ась: **1899** – немає, **2001** – 22/0,19%;
- 36) прізвища на -ах/-ях: **1899** – немає, **2001** – 13/0,11%;
- 37) прізвища на -ер-а: **1899** – немає, **2001** – 5/0,04%;
- 38) прізвища на -ех-а: **1899** – немає, **2001** – 4/0,03%;
- 39) прізвища на -ен-я: **1899** – немає, **2001** – 4/0,03%;
- 40) прізвища на -ух-а/-юх-а: **1899** – немає, **2001** – 26/0,22%;
- 41) прізвища на -ет-а: **1899** – немає, **2001** – 2/0,016%;
- 42) прізвища на -иль: **1899** – немає, **2001** – 1/0,008%;
- 43) прізвища на -инь: **1899** – немає, **2001** – 2/0,016%;
- 44) прізвища на -аш: **1899** – немає, **2001** – 14/0,12%;
- 45) іншомовні прізвища: **1899** – 5/1,09%, **2001** – 295/2,54%;
- 46) прізвища-композиції: **1899** – 13/0,42%, **2001** – 511/4,41%;
- 47) прізвища префіксально-суфіксального способу творення: **1899** – 19/0,28%, **2001** – 4559/39,3%.

Аналізуючи структуру прізвищ центральної та східної Донеччини, Ю.М. Новикова виявила, що найпоширенішими формантами в цих регіонах є російськомовні посесивні суфікси *-ов/-ев, -єв, -ів/-їв* (29,2%), які побутували з найдавніших часів, слугуючи маркером присвійності, і з цією функцією увійшли до категорії імен по батькові, а згодом до прізвищ [2, с.12]. На кінець XIX ст. у Слов'янському районі Донеччини перше місце посідали українські прізвища з формантом *-єнк-о/-єнк-о* – 99 назв, друге – прізвища з російськомовним формантом *-ов* – 90, третє – з формантом *-ськ* – 25, четверте – з російськомовним формантом *-ин/-ін* – 18 назв. Проте на середину XX ст. (1951 р.) картина починає змінюватись: з формантами *-ов, -ів, -єв/-єв* – функціонує 621 прізвище, з формантом *-ин(-ін)* – 188, з формантом *-ськ* – 169 прізвищ, на четвертому місці прізвища з формантами *-єнк-о/-єнк-о* – 91. Найуживанішими суфіксами на Слов'янщині на початок XXI ст. стали *-ов, -ів, -єв/-єв* – усього 1891 прізвище; *-ин/-ін* – 1116; *-єнк-о/-єнк-о* – 1029; *-ськ, -цьк* – 427; *-к (о)* – 245 прізвищ.

Аналіз показав, що найпродуктивнішим є творення прізвищ за допомогою різноманітних суфіксальних елементів від скорочених основ твірних слів розмовного та діалектного характеру. Широко представлені й суфіксальні утворення від повних основ.

Протягом XX ст. відбувся процес змін прізвищевих формантів на базі тієї ж основи. На початку XX ст. поряд з морфологічним функціонує лексико-семантичний спосіб творення (прізвища *Бабак* та *Бабак-ов, Бондар – Бондар-єнко, Вакула – Вакул-єнко, Верба – Верб-єнко, Гонтар – Гонтар-єнко, Добрострой – Добростр-єва, Клим – Клим-єнко, Король – Король-ов, Матяш – Матяш-ов, Сирєда, Сирєйд – Сирєд-ов, Скляр – Скляр-ов, Семко – Семенч-єнко, Сокол-єнко – Сокол, Чайка – Чайч-єнко, Чугай – Чуга-єв, Чумак – Чумач-єнко* тощо).

Подаємо результати словотвірної динаміки прізвищ Слов'янського району Донеччини на початок XXI ст.: у кінці XIX ст. з основою *бойк-* та суфіксом *-ов* функціонувало лише прізвище *Бойков*, а на початку XXI ст. з тією ж основою функціонували уже словотвірні типи на *-ук* та *-ко* (*Бойк-ов – -ук, -ко*), *Безпал-ов – -к-ів, Бут-ов – -ськ, Вакул-єнк-о – -ик, -ин, -ов, Васил-єнк-о – -єв, -єць, -єг, -ин, -юк, -ко, -ськ, -ов, -ович, Верб-єнк-о – -цьк, -ін, -ськ, Вовч-єнк-о – -ськ, -ик, Войт-єнк-о – -юк, -ов, -ник, Волош-ко – -ин, -ов, -єнко, -єв, -ін, -ук, Гавр-ик, -ов – -єнк-о, -ович, -юк, Глад-ши – -єв, -их, -ун, -ка, -єць, -єнко, Гета – Гетта, -ов, Горб – -ов, -ук, -ін, -ко, Греч-ух-ін – Греч-*

уха, Гребін-ник – ов, -юк, -ко, Дем'ян-енк-о – ець, -енков, -ук, -ін, -єв, -ович, -ськ, Долг-ін – ов, -ушин, -ош, Захар'-єв – ін, -енко, -ов, -ович, -чук, -ян, Зубр-иц-ин – цьк, Зуб-ов – ко, -ар, -ишев, -єв, -енко, -нюк, -ін, -єр, -цьк, -єць, Іван-енк-о – ко, -ін, -цьк, -шин, -ськ, -ов, -ік, Ісаак-ов – Ісай, -ович, ов-ськ, Кайдан – ов, -ович, -аш, Кирил-енк-о – ік, -ович, -юк, -чик, -ій, Клим-енк-о – ан, -ов, -юк, -ов-ськ, -єв, -чук, -ин, Ковал-енк-о, -ов – ин-ськ, -ишин, -ко, -ськ, -чук, Король-ов – ко, -к-ов, Костир – -енк-о, -ов, Кост-єв, -юков – -євят, -енк-о, -юк, -ов, -цьк, -єк, -ишин, -ян, Кравц-ов, -енк-о – ець, -ич, -ун, -ик, -ук, -ов-ськ, Купч-енк-о – ов, Лецин-а – -енк-о, -ин-ськ, Майдан – -ович, -ан-ськ, Матвій-енк-о – єв, -ович, -сон, -ус, Матяш-ов – -енк-о, -ин, -єв, -ак, -уг, -к-о, Невер-я – ов, Нечит-айло – ов, Омельч-енк-о – ук, -ян-чук, -яш-ко, -а-енк-о, Остап-енк-о – ик, -євич, -ович, -чук, Павл-енк-о, -ов-ськ, -юк-ов – ин, -єв, -ій, -юк, -уш, -ович, Паш-ин, -ен – ан-ін, -ат-ов, -ник, -ин-ськ, -ко, -н-ур, -ук, Петр-енк-о, -ов – ак-ов-ськ, -ач-к-ов, -ів, -ик-ів, -ик, -ишин, -иш-ко, -ів, -ін, -ович, -ук-ов-ськ, -ун-чик, -усь, -єв, Руд-енк-о, -ин-ськ – ич, -ов, -цьк, -юк, Семен-ченк-о – дя-єв, -ко, -ськ, -чик, -ют, -чук, -ов, -их-ін, Скляр-ів – ов, -енк-о, -ук, Слюсар-єв – -енко, -єв-ськ, Сокол-енк-о – ик, -ов, -ов-ськ, -ян-ськ, Сол-ян-ик-ов-а – -як, -ник, -нін, -яр, -яр-ик, -яр-ов, -ник-ов, -он, -ович, Стефан-ов-ськ-ий – -енк-о, -иць, -ишин, -ович, Супрун-ов – ін, -енк-о, -єць, -юк, Сухорук-ов – ко, -енк-о, Таран, -енк-о – ець, -ін, -к-ов, -ов, -чук, Тарас-енк-о – ов, -юк, -ют-ін, Терн-ов-ий – их, -ой, Темн-енк-о – ич-енк-о, Тесл-енко – ицьк, Тимофе-єв – -енк-о, Тимч-енк-о – -чук, Тихон-ов – -чак, -чук, Тищ-енк-о – -енк-ов, -євич, -ків, -ко, -ков, -ов-ськ, Трохим-енк-о – ов, -ін, -єць, -чук, Тютюн-ник – ов, Федор-енк-о – -енк-ов, -єць, -иць-єв, -ов, -чук, -ович, -ов-ськ, -ук, -єч-енк-о, Філіп-енк-о – ов, -енк-ов, -ов-ськ, -ськ, -ськ-их, -ц-єв, -чук, -к-євич, Ханд-єва – -ар-ян, -ог, -ак-ов, Харч-енк-о – ов, -єв-нік-ов, -ин-ськ, -ук, Ходики – ін, Чалий – -енк-о, -ав-іна, Чайч-енк-о – -ін, -ов-ськ, -ук, Чебот-ар-ьов – -авєв, -к-ов, -ов, -ок, Черкас-ов – -ськ, -єн-ін, -енк-о, -ин, -ан-ко, Черн-яв-ськ-ий – уш-енк-о, уш-к-ін, -ок, -я-єв, -як, -як-ов, -як-ович, -ят-ін, Чумач-енк-о – ов, -к-євич, Шабель-ник – -як, -ич, Шевч-енк-о – -ук, Шульга – г/ж -енк-о, Яковл-єв – -енк-о, -єць, -ів, -иш-ин, -юк, Ярем-енк-о – ін, -чук, -ол.

Паралельне функціонування лексико-семантичного способу творення поряд з морфологічним говорить про те, що у прізвищах залишилися українські корені, і російські форманти додавалися до українських антропооснов. Таке паралельне функціонування пов'язано з урядовим процесом русифікації українського життя, зокрема і прізвищ.

Найбільша кількість похідних прізвищевих форм утворена від основ: *Петро* – 13 формантів, *Зуб* – 10, *Василь* – 9, *сіль* – 9, *Федір* – 9, *Клим* – 8, *Кость* – 8, *Семен* – 8, *Філіп* – 8, *чорний* – 8, *Дем'ян* – 7, *Іван* – 7, *кравець* – 7 формантів.

Суфікс *-ів* утворював присвійні прикметники, від яких потім утворювалися прізвища: укр. *дім батька* – *батьків дім*, рос. *дом отца* – *отцов дом* [3, с. 46].

Суфікси *-ук/-юк*, *-чук* слугували для творення демінутивних форм.

Функція суфіксів *-ак/-як*, *-чак* – патронімна, катойконімна, атрибутивна, агентивна (для розрізнення слід виходити з семантики основи), суфікса *-ишин* – утворювати матронімно-присвійні прізвищеві назви (*-их-а + -ин > -ишин*), суфіксів *-ович*, *-євич/-євич* (*-ов/-єв + -ич > -ович/-євич*) – назви по батькові (назва синів від назви батька, а також як форма ввічливості і пошани до людей) [3, с. 47].

Прізвища з формантом *-инич* (*-ин + -ич > -инич*) – рідкісні утворення.

Функція форманта *-єць* (*ьк > єць*) спочатку була демінутивною, а згодом – патронімною. Цей суфікс у середині XVII ст. був типовим для прізвищ мешканців східноукраїнських земель [1, с. 102].

За допомогою суфіксів *-ик/-ік*, *-к(о)* утворювались матронімні прізвищеві назви.

Демінутивно-експресивну функцію з демінутивно-гіпокристичним значенням виконували форманти *-к* (*-к(о)*, *-к(а)*, *-ик*). Наприклад, *Рад(иславъ) > Радъ > Радей > Радейко*. Функція суфікса *-ик* – утворювати демінутивні назви від чоловічих осіб. У XI – XIII ст. суфікс *-к(а)* був тільки жіночим, згодом з його допомогою почали утворюватися зменшувальні форми чоловічих осіб з іронічно-зневажливим відтінком, з пестливим відтінком, а також назви предметів дії, результату дії, назва предмета за ознакою.

Від чоловічих імен та композитних назв утворені прізвища за допомогою суфіксів *-ух-*, *-ах-*, *-их-*, *-ох-*. Функція суфіксів *-ух/-юх* – утворювати атрибутивні іменники типу *білуха* та прізвищеві назви зі зневажливо-згрубілим значенням. Андронічний формант *-их-а* слугував для ідентифікації жінки за чоловіком та виражав почуття прихильності.

Різні відтінки значень у прізвищах зберігають форманти: *-уш* (пестливість), *-аш* (ознаку), *-ош* (зменшуваність), *-іш*, *-єш* (гіпокристичність).

Функція суфікса *-ин* – варіювання від демінутивності та авігентивності до здатності сполучатися із субстантивними основами (*зернина*, *дівчина*). Формант *-ун* привносив пейоративний відтінок (*веселун*, *балакун*) та величності (*Богун < Богуславъ*) [1, с. 26]. Функція форманта *-ан* – експресивно-пейоративна та патронімна [1, с. 67]. За допомогою суфікса *-ень* (*нь > юнь > ень*) утворювалися назви людей за зовнішніми ознаками (*красень*) та назв місяців року (*серпень*, *вересень*) [1, с. 69].

Формант *-он* був наслідком впливу грецької та латинської культури.

За допомогою форманта *-ій* утворювалися прізвища від жіночих та чоловічих імен з іронічно-зневажливим чи демінутивним відтінком; зневажливі імена чоловіків від імені жінки, до якої вони залицялися та нешлюбні діти жінок з цим іменем [1, с.108]. Функція суфікса *-ай* – квалітативна та патронімна, а суфікса *-ей* – атрибутивна (*Бородай*) та агентивна (*Жирей*).

Суфікс *-ило-* привносив іронічний (*помелило, молотило*) і зневажливий (*дурило*) відтінок.

Формант *-д(а)* та його варіанти *-ин-д-а, -н-д-а* виражали зневажливий відтінок значення (*дуринда*).

Суфікс *-ус* – демінутивний формант для пестливих утворень на позначення родинних стосунків (*дідусь, татусь*); формант *-ас* використовувався для передачі згрубілості та збільшуваності (*лобас*) чи зменшено-пестливого відтінку (*Клим > Климас*).

Суфікс *-уг* має авментативне значення негативної оцінки (*жаднюга, хапуга*) і надавав фамільярно-принизливого відтінку в утвореннях від імен (*Мацуга < Матвій*). З формантом *-иг* утворювалися експресивно-оцінні іменники спільного роду (*бардига* – великий окраєць хліба).

Форманти *-ут, -ют* мали квалітативне значення (*Малюта, Васюта*).

За допомогою суфіксів *-ур-а/-юр-а, -ар-а, -ир-а* утворювалися збільшувальні назви (*носюра*), а прізвища іноді набували авментативно-пейоративного та пестливого значення.

Прізвища з формантом *-а* утворювалися від імен-комполітів + *а*: *Гудимирь + а > Гудима*.

Формант *-о* з'являвся у XV ст. Його варіант *-ьо* вживався як формант у прізвищах від жіночих імен на *-а* (*Зіня – Зіньо*).

Є прізвища нульсуфіксального способу, утворені за допомогою афери (Бакум < (А)бакум), апокопи (*Габ < Габ(ріель)*) та синкопи (*Гнат < (І)гнат(ій)*).

Більшість прізвищ з катойконімними суфіксами *-ай, -ій, -ак/-як, -ик, -ник, -ук/-юк, -чук* утворена від іменників [1, с. 109].

Серед прізвищ, утворених морфологічним способом, найчисленнішими є суфіксальні форми. На кінець XIX ст. простежується тенденція до переваги семантичного способу творення над морфологічним, а на початок XXI ст. уже морфологічний спосіб превалює над семантичним: 384 (3,31 %) прізвища утворено семантичним (неморфологічним) способом, а 11211 (96,7 %) прізвищ – морфологічним.

У другій половині XX ст., починаючи з 1951 року, з'являються односкладні прізвища (209 номенів): *Бах, Бац, Басс, Бринь, Брус, Бриль, Бориц, Буш, В'яль, В'юк, Вайц, Вапс, Вальц, Ваи, Влад, Вірт, Влах, Вовк, Волк, Габ, Гайи, Гай, Ганзь, Ганн, Гансь, Гатсь, Гвоздь, Гес, Гедзь, Гейц, Гіль, Гільм, Гільт, Гільф, Гниць, Глянь, Граб, Грек, Гресс, Гресь, Грець, Гринь, Гриць, Гузь, Гук, Гунь, Гут, Доп, Дорс, Драч, Дрей, Дринь, Друзь, Дрюк, Дрозд, Дунь, Дух, Єнь, Жих, Жук, Жунь, Звон, Зюз, Зик, Здор, Зоц, Кейс, Кель, Кенс, Кесс, Кізь, Кім, Кін, Кіт, Клим, Клець, Кіт, Кюз, Ключ, Кнши, Кнюх, Коль, Кольц, Комм, Корт, Кот, Коц, Креи, Креч, Кроль, Крук, Крись, Круть, Круи, Крят, Кузь, Кук, Кукс, Кут, Куц, Куц, Лень, Ліст, Лях, Махд, Мих, Мус, Нос, Ош, Пе'р, Пак, Пан, Пасс, Перч, Пиц, Піль, Плис, Плом, Плюц, Порт, Просс, Пронь, Прост, Прун, Прус, Прусс, Прут, Псич, Пут, Пуль, Пуц, Пуш, Пяк, Райт, Рак, Рест, Рок, Сай, Сач, Свят, Свиц, Свіч, Сень, Сис, Сич, Скляр, Скнар, Скоч, Смаль, Соб, Соп, Спс, Стась, Стець, Стах, Струн, Стусь, Сусь, Сус, Тар, Ткаль, Ткач, Трус, Туз, Тур, Труш, Тян, Ус, Фат, Федь, Фень, Филь, Філь, Фінк, Фрайс, Франк, Франц, Флят, Фрей, Фриц, Фурс, Хан, Хань, Цап, Цинг, Цись, Цой, Цейт, Цькуй, Цюх, Чех, Чміль, Чмуль, Чиж, Чуб, Чув, Чуй, Чхан, Швець, Шейн, Шиш, Шпак, Шрам, Штерн, Щур, Щусь, Юс, Ясь.*

Разом із суфіксальним способом словотворення найпродуктивнішим у творенні прізвищ є утворення антропооснов складно-суфіксальним способом, що стане наступною темою нашого дослідження. Твірні складення є наслідком лексичної та синтаксичної сполучуваності, а суфікси скріпили їх і внесли своє значення в загальний зміст слова (антропоніма).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко Л.О. Прізвища Лубенщини на *-енко* (*-енко*) / Л.О. Кравченко // Українське мовознавство: міжвід. наук. зб. – К., 2001. – Вип. 23. – С. 39-46.
2. Новикова Ю.М. Семантико-словотвірна структура прізвищ центральної і східної Донеччини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / Ю.М. Новикова. – Одеса, 2008. – 22 с.
3. Фаріон І.Д. Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – початку XIX ст. (з етимологічним словником) / І.Д. Фаріон. – Львів: Літопис, 2001. – 370 с.